

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๑๑๕๘

ข้าราชการกราบถวายบังคมลาอุปสมบท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ข้าราชการกราบถวายบังคม
ลาอุปสมบท คือ

วันที่ ๗ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๗๐

กระทรวงเกษตรราชการ

รองอำมาตย์โท ขุนวิชิตทะเบียนสิทธิ์ (สาย ฐิติภาส) ผู้
ช่วยเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดชลบุรี อุปสมบทณวัดอรัญญิกาวาส
จังหวัดชลบุรี วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๗๐

ข้าวสิ้นพระชนม์

สมเด็จพระปิตุจณาเจ้า สุขุมालมารศรี

พระอัครราชเทวี

ด้วยสมเด็จพระปิตุจณาเจ้า สุขุมาลมารศรี พระอัครราช
เทวี ภ.จ.ก., น.ร., ป.จ., ม.ป.ร. ๒., จ.ป.ร. ๑., ว.ป.ร. ๑.,
ป.ป.ร. ๑. ประชวรพระโรคพระบับพาสะพิการ แพทย์หลวง
ได้ประกอบพระโอสถถวายประคับประคองเป็นลำดับมา พระ

เล่ม ๔๔ หน้า ๑๑๕๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๗๐

อาการทรงบ้าง ทรวดบ้าง ครั้นถึงวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๗๐ เวลา ๖ นาฬิกา ๕๕ นาที ก่อนเที่ยงสิ้นพระชนม์ที่ตำหนักวังสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ณ วังบางขุนพรหม เจ้าพนักงานได้จัดการสร่งนำพระศพไว้พร้อมสรรพ

เวลา ๔ นาฬิกา ๑๕ นาที หลังเที่ยง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องเต็มยศทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ จ.ป.ร. ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ทรงสายสพายปฐมจุลจอมเกล้าเสด็จพระราชดำเนินโดยขบวนรถยนตร์พระที่นั่ง จากพระราชวังดุสิตยังวังสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ากรมพระนครสวรรค์วรพินิต ๆ รับเสด็จ ๆ ขึ้นประทับบนตำหนัก พระราชทานนำสร่งพระศพสมเด็จพระปิตุจฉาเจ้า สุขุมมาลมารศรี พระอัครราชเทวี เจ้าพนักงานประโคมแตรสังข์ กลองชนะนะจำปี จากกลองตามพระเกียรติยศ พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าทูลลอองธุลีพระบาท ผู้ใหญ่ ชั้นเจ้าพระยาเสนาบดี ถวายนำ สร่งพระศพต่อไป แล้วเจ้าพนักงานภูษามาลาทรงเครื่องสุกรมพระศพเสร็จเชิญลงพระโกศหุ้มโลงใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสวมพระชฎาพอกแล้ว ขุนตำรวจ หลวงรักษาพระองค์ เชิญพระศพ ลงจากตำหนัก มาขึ้น พระเสลี่ยงแว่นฟ้าไป ยังท่า

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๑๒๐๐

หน้าวัง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จส่งพระศพลงจาก
ตำหนักเพ็ญอัมรินทร์แล้วประทับรถพระที่นั่ง เสด็จพระราช
ดำเนินกลับเข้าสู่พระบรมมหาราชวัง เจ้าพนักงานได้เชิญไปลง
ประดิษฐานบัลลังก์ในกันยาหลังคาพระสุทร ทองเรือพระที่นั่ง
อเนกชาติภุชงค์ ปิดพระสุทร มีเรือไฟทหารเรือนำ ๒ คู่
และเรือต่งทองขวานฟ้า เรือทองบ้านน้ำอึกคู่ ๑ กับมีเรือ
กราบกันยาม่านทองดาวกระจายซอรุ่งประสานสายตามอึกลำ ๑
แห่พระศพโดยเรือพายล่องลงไปแต่หน้าวังตามลำน้ำเจ้าพระยา
เทียบท่าราชวรดิษฐ์ เวลา ๖ นาฬิกา ๑๐ นาทีหลังเที่ยง ขุน
ตำรวจ หลวงรักษาพระองค์ เชิญพระโกษฐ์พระศพจากเรือ
พระที่นั่งขึ้นประดิษฐานบนพระยานมาศสามลำคาน ทหาร
มหาดเล็กรักษาพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้า
เจ้าอยู่หัว ซึ่งตั้งแถวกองพร้อมด้วยแถววงธงประจำกองอยู่ที่
สนามท่าราชวรดิษฐ์ กระทำวันทยาอุธถวายเคารพพระศพ แถว
วงบรรเลงเพลงมหาชัย เจ้าพนักงานประกอบพระโกษฐ์ทอง
รองทรง ยอดพุ่มเฟื่องพุ่มแล้วจัดตั้งรวบรวบแห่ ธงสามชายคู่
หน้า เทวดาคู่หนึ่ง สมบั๊กลายสรวมครุยลำพอก ๘๐ คู่ กลอง
ชนะแดงลายทอง ๔๐ คู่ จ่าปี ๑ จ่ากลอง ๑ แตรงอน ๒๐
แตรฝรั่ง ๑๖ สังข์ ๑ เครื่องสูงหน้า ห้าชั้น ๖ เจ็ดชั้น ๒ พระ

แสงสว่างเครื่อง ๖ ถึงพระยานมาศสามลำคานทรงโกษฐ์พระ
ศพ มีพนักงานเชิญพระกลดบังพระสุริย์ พัดโบก และ
นาพวันสยายผมตามพระศพ ๔ อินทร์พรหมเชิญจามระข้างละ ๘
มีคู่เคียง คู่ที่ ๑ มหาเสวกตรี พระยาอมเรศรสัมบัติกับมหา
เสวกตรี พระยาเทพมนเทียร คู่ที่ ๒ เสวกเอก พระยา
ศรีศักดิ์ธำรงกับเสวกเอก พระยาประชุมมงคลการ คู่ที่ ๓
เสวกเอก พระปราบพลแสนกับเสวกเอก พระประมวถนสาร
คู่ที่ ๔ เสวกตรี พระบริหารสารลักษณ์กับเสวกตรี พระ
สมบัติยาธิบาล คู่ที่ ๕ เสวกตรี พระจำเนียรอักษรกับเสวกตรี
พระสถานบริรักษ์ คู่ที่ ๖ รองเสวกเอก พระพิमानไพชยนต์
กับรองเสวกเอก พระราชฐานบริคุตเข้าเคียงประจำที่พร้อม
ถึงเครื่องสูงหลังเจ็ดชั้น ๒ ห้าชั้น ๔ พระแสงสว่างเครื่อง ๔
เมื่อรวบรวรพร้อมแล้วได้ เติร์ขบวรแห่แต่ทำ ราชวรดิถี ออก
ถนนมหาราช สมเด็จพระเจ้าพยาเชอ เจ้าฟ้ากรมพระนคร
สวรรค์วรพินิตพร้อมด้วยเจ้านายตามพระศพ และข้าหลวง
ในกรมขุนง้าวตามพระศพ เลี้ยวเข้าประตูเทวภิรมย์ประตู
ศรีสุนทร เลี้ยวขวาไปเทียบที่เกยข้างกำแพงแก้วพระที่นั่ง
ดุสิตมหาปราสาท เจ้าพนักงานได้เปลื้องพระโกษฐ์ประกอบ
ออกเชิญพระศพขึ้นพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ประดิษฐาน

วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๔๗๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๔ หน้า ๑๒๐๒

เหนือบัวกลุ่มบนพระแท่นแว่นฟ้า ๓ ชั้น มีฐานพระบุพโพฐาน
เชิงรอง ภายใต้อันตรก้ามลอ ๕ ชั้นแขวนลอยในพระฉากมูข
วันตก ประกอบพระโกษฐ์ทองรองทรงยอดพุ่มเฟื่องพุ่มเสร็จ
แล้ว ตั้งเครื่องสูงแวดล้อม ๕ องค์ และตั้งเครื่องราช
อิสริยยศไว้เรียบร้อยพร้อมสรรพ

เวลา ๗ นาฬิกาหลังเที่ยง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เสด็จออกพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาท ทรงจุดเทียนเครื่อง
นมัสการพระที่โต๊ะหมู่หน้าพระฉาก และเครื่องทองน้อยแล้ว
ทรงทอดผ้าไตร ๔๐ ไตรลำดับปรกณ พระสงฆ์มีสมเด็จพระ
สังฆราชเจ้าเป็นประธานลำดับปรกณ พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา
แล้ว สมเด็จพระสังฆราชเจ้าถวายอติเรก สมเด็จพระวันรัต
ถวายพระพรลากลับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดเทียน
บูชาพระธรรมที่พระแท่นเตี้ยพระสวด พระสงฆ์พิธีกรรม
สวดพระอภิธรรมทั้งกลางคืนกลางวัน รับพระราชทานฉัตร
ของหลวงเข้า ๘ รูป เพน ๘ รูป และโปรดเกล้า ฯ ให้มี
ประโคมประจำยาม กลองชนะนะจำป๋่ากลอง แตรงอนแตร
ฝรั่งสังข์ประจำพระศพตามพระเกียรติยศตลอดไป มีกำหนด
๑๐๐ วัน เวลา ๗ นาฬิกา ๓๐ นาทีหลังเที่ยง พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินกลับพระราชวังดุสิต